

Mokymai apie Europos tyrimo orderių (ETO) išdavimą naudojant TREIO

Trumpa politikos apžvalga Nr. 2

Įvadas

Europos tyrimo orderis (ETO) yra labai svarbi Europos Sąjungos valstybių narių teisinio bendradarbiavimo priemonė, kuri palengvina tarpvalstybinių tyrimo priemonių vykdymą. Siekiant veiksmingai kovoti su tarptautiniu nusikalstamumu, teisėsaugos institucijoms labai svarbu suprasti ETO taikymo sritį, procedūras ir jų vykdymo ypatumus.

Projektu „TRaining on European Investigation Order“ – „Europos tyrimo orderis – mokymai“ (TREIO)¹, finansuojamu Europos Sąjungos, siekiama padidinti ETO veiksmingumą pateikiant standartizuotą mokymo medžiagą specialistams, dalyvaujantiems įgyvendinant šią teisinę priemonę. Mokymo turinys yra daugiapakopis, todėl patyrę specialistai gali tapti instruktoriais, tokiu būdu užtikrinant, kad ETO ir e. įrodymų skaitmeninių mainų sistema (angl. „e-Evidence Digital Exchange System“, eEDES)² būtų plačiai taikomi ir naudojami.

Šioje trumpojoje politikos apžvalgoje išdėstyti pagrindiniai mokymų apie ETO išdavimą tikslai ir turinys.³

Sesija: ETO kaip priemonės taikymo sritis

Šios sesijos metu apžvelgiamos teisinės bendradarbiavimo priemonės, apibrėžiama, kas yra ETO, ir nurodoma jo taikymo sritis. Dalyviai sužinos, kada naudoti ETO, ir aptars su ETO išdavimu ir vykdymu susijusią teisinę sistemą. Pagrindiniai akcentai:

¹ <https://treio.eu/>

² Pagal Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinio direktorato B.3 skyriaus prie Europos Komisijos vykdomą projektą sukurta sistema, skirta keistis formomis, dokumentais ir įrodymais pagal ETO darbo eigą, be kitų teismo bendradarbiavimo priemonių, taip pat vadinama bazinio sistemos modelio programine įranga pagal 2023 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2023/2844 dėl teismo bendradarbiavimo ir teisės kreiptis į teismą tarpvalstybinėse civilinėse, komercinėse ir baudžiamosiose bylose skaitmenizacijos, kuriuo iš dalies keičiami tam tikri teismo bendradarbiavimo srities aktai.

³ Visų pirma, daugiausia dėmesio skiriant TREIO mokymo programos 1 modulio 1.1–1.4 sesijoms.

svarbu suprasti įvairias teises bendradarbiavimo priemones ir atpažinti ETO taikymo sritį ir svarbą.

Sesija: ETO išdavimas

Šios sesijos metu dalyviai bus supažindinti su ETO direktyvos⁴ A priedu ir išmoks išduoti ETO naudodamiesi eEDES. Šios sesijos metu bus aptarti skubos aspektai, ryšys su ankstesniais ETO ir susijusių asmenų tapatybės nustatymas. Pagrindiniai akcentai – eEDES naudojimas siekiant palengvinti ETO išdavimą ir tikslumo svarba pildant A priedą.

Sesija: tyrimo priemonės

Šios sesijos metu aptariamos tyrimo priemonių, kurios gali būti taikomos pagal ETO, rūšys, daugiausia dėmesio skiriant A priedo C skirsniai. Nagrinėjami papildomi reikalavimai, kurie keliami tam tikroms priemonėms ir informacijai apie banko ir kitas finansines sąskaitas gauti. Dalyviai sužinos, kad tyrimo priemonės taikomos ne tik įtariamiesiems ir kad jos turi būti būtinos ir proporcingos.

Sesija: ETO išdavimo pagrindai

Dalyviai nagrinėja ETO išdavimo pagrindus, kaip nurodyta A priedo G skirsnyje. Temos apima faktų santrauką, nusikalstamos veikos aprašymą ir taikytinų teisės aktų nuostatų sąrašą. Pagrindiniai akcentai – aiškumo ir išsamumo svarba aprašant ETO išdavimo pagrindus.

Išvada

Mokymai apie ETO išdavimą ir vykdymą yra labai svarbūs stiprinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir didinant ES teisėsaugos pastangų veiksmingumą. Kompetentingos institucijos, suprasdamos su ETO susijusią taikymo sritį, procedūras ir teisinius reikalavimus, gali užtikrinti veiksmingą ir teisėtą tyrimo priemonių vykdymą ir tokiu būdu prisidėti prie kovos su tarptautiniu nusikalstamumu.

⁴ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose, OJ L 130, 2014-05-01, p. 1–36, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014L0041>

Šioje trumpoje politikos apžvalgoje apžvelgiamas mokymo turinys ir pateikiami pagrindiniai akcentai, į kuriuos reikia atsižvelgti kiekvienos sesijos metu. Joje pabrėžiama ETO, kaip vertingos teisinio bendradarbiavimo priemonės, svarba ir skatinama toliau dėti pastangas stiprinti ES valstybių narių bendradarbiavimą kovojant su nusikalstamumu.

